
mededelingenblad van het **SINT JOZEFKOOR**

JAARGANG 11 no 4

juni 2001

Redactie:
Wim van Hugten

OPLEIDING MUZIKALE VORMING SINT JOZEFKOOR

Jullie zijn middels dit blad op de hoogte van onze opleiding. Suzanne, Irene, Miranda en Regina werken stevig door. We zijn nu op het einde van het schooljaar op een belangrijk punt aangekomen. De kompasoefeningen zijn aangeboden. Deze oefeningen hebben als doel om verschillende sprongen aangeleerd te krijgen. "Wanneer mogen we meezingen in de kerk?" Dat hoor ik ze regelmatig vragen. Ze staan dus te popelen. Vandaar dat ik toch maar vast de eerste voorzichtige schreden gezet heb op het gebied van het gregoriaans. Zo gauw ze de Kyrie, Gloria, Sanctus en Agnus Dei beheersen mogen ze een keer meezingen in de kerk.

Sinds een paar weken hebben we 4 nog jongere kinderen in de opleiding. Na de zomervakantie gaan de lessen echt goed beginnen. Ik ben zeer benieuwd wat er uitkomt en wie het volhoudt.

Een volgende keer meer.

Jos Leenen

‘VAN DE BESTUURSTAFEL’ 2

Het Bestuur is blij dat jullie de nieuwe rubriek in ons koorblad niet alleen goed lezen, maar er ook positief op reageren (je weet wel dat artikel over de houding tijdens de liturgieviering). Grandioos, dit is dialoog. En nu volhouden en elkaar eraan herinneren als dat nodig is. Dat is ook dialoog. Bij zo'n positieve instelling durft het Bestuur "zonder blikken of blozen" een ander belangrijk punt onder de aandacht te brengen en wel de contributie. De Penningmeester heeft in de laatste vergadering haar nood geklaagd dat zij haar huishoudboekje van 2002 pas sluitend krijgt als zij de contributie mag verhogen tot 25 euro voor de jeugdleden en 30 euro voor de volwassenen. Zeker nu er ook nog een aantal dozen wijn zoek blijken te zijn en dus minder inkomsten genereren. U begrijpt wel dat ik het hier niet heb over haar privé huishoudboekje, ook al vertoont dit misschien hetzelfde beeld, maar over het kasboek van het koor. Zelfs vermenigvuldigd met twee plus 10% is het toch maar een schijntje. Maar onze penningmeester heeft niet voor niets als leidmotief: Adde parum parvo, magnus acervus erit (Voeg beetje bij beetje en het zal een grote hoop worden). Dus als je meer wilt geven mag dat ook, hoor ik haar denken. Het Bestuur wacht rustig af.

De Secretaris

ROOSTER

- za 23 juni rep (laatste repetitie sopranen en dames
voor de vakantie)
- zo 24 juni Hoogfeest Geboorte H. Johannes de Doper
Alleluia: Tu, puer
- za 30 juni rep (laatste repetitie heren voor de vakantie)
- zo 1 juli 13^e zondag door het jaar
Graduale: Venite
Kamp jeugd
- zo 8 juli 09.00 uur rep
14^e zondag door het jaar
Graduale: Esto
- zo 15 juli 09.00 uur rep
15^e zondag door het jaar
Introitus: Dum clamarem
Alleluia: Te decet
- zo 22 juli 09.00 uur rep
16^e zondag door het jaar
Graduale: Domine
- zo 29 juli 09.00 uur rep
17^e zondag door het jaar
Alleluia: Exsultate
- zo 5 aug 09.00 uur rep
18^e zondag door het jaar
Alleluia: Domine
- za 11 aug rep (eerste repetitie heren na de vakantie)
- zo 12 aug 19^e zondag door het jaar
Alleluia: Domine
- wo 15 aug Hoogfeest Maria ten Hemelopneming
18.45 repetitie
19.00 uur H. Mis
Introitus: Signum
Alleluia: Assumpta
- za 18 aug rep (eerste repetitie voor dames en sopranen
na de vakantie)
- zo 19 aug 20^e zondag door het jaar
Graduale: Bonum

za 25 aug rep
zo 26 aug 21e zondag door het jaar
Graduale: Bonum
Communio: De fructu
za 2 sep rep
zo 3 sep 22^e zondag door het jaar
Graduale: Timebunt
za 8 sep rep
zo 9 sep 23e zondag door het jaar
Graduale: Domine, refugium
za 15 sep rep
zo 16 sep Hoogfeest H. Lambertus

ONZE JARIGEN

Onze jarigen in juli, augustus en september zijn:

22 juli Teresia Schneiders
26 juli Jan van Sas

2 augustus Sin-Yu Poon
8 augustus Caroline van Lieshout
18 augustus Suzanne Rouw

19 september Jos Bastiaans
19 september Theo Bastiaan
23 september Albert Scheepers
24 september Wing-Yu Poon

Bestuur, dirigenten en leden feliciteren u van harte en wensen u een fijne verjaardag toe.

DE GREGORIAANSE LITURGIE

Hoe heeft het Gregoriaans zich ontwikkeld?

Het blijft merkwaardig dat het Sacramentarium Gregorianum vaste voet krijgt in West Europa want het is niet typisch Romeins om aan anderen iets op te dringen. Het is zeker niet de bedoeling van paus Gregorius geweest om een lokaal-Romeinse liturgie op te leggen. Nee, het gaat hem alleen om eenheid in een Latijnse ritus. Maar, zoals eerder gezegd, noch in Engeland, noch op het vaste land, heeft men problemen met de Latijnse ritus en het geïmporteerde gezang. Karel de Grote vraagt uitdrukkelijk aan zijn paus Hadrianus I rond 785 om een compleet Gregoriaans liturgie-zangboek. Maar dat verandert als men, met name in de zangscholen van Metz, hoge(ere) eisen gaat stellen aan de zangkunst. Waarom Metz? Omdat van daaruit al in 753 een Frankische geestelijke (bisschop) Chrodegang (later aartsbisschop van Metz) naar Rome gereisd is om contact te leggen tussen zijn Koning Pepijn de Korte en paus Stephanus II. Tijdens zijn verblijf in Rome vergaapt hij zich aan de Romeinse cultuur en de liturgische plechtigheden. Als je in eigen huis niet veel hebt, dan kun je er "ondersteboven" van raken. Dat overkomt Chrodegang. Teruggekeerd vormt hij de liturgie in zijn kathedraal meteen om naar Romeins voorbeeld.

De Frankische zangers bekwamen zich in de zangkunst; brengen het tot grote hoogte en bloei; worden mondiger; houden zich strikter aan de oorspronkelijke uitgangspunten en hebben niet zo'n behoefte aan ornamentiek (coloraturen) als hun zuiderburen. Zo wordt Metz **het** kerkmuzikale centrum van Noordwest Europa. Succes wekt jalousie. Dat verklaart wellicht waarom sommige Romeinse schrijvers het nodig vinden toch vooral te benadrukken dat die mooie kerkzang afkomstig is uit Rome. Met een naamgeving naar een grote Romeinse paus als Gregorius maak je dat duidelijk. En als rond 900 de eerste neumen op schrift gesteld worden (nog wel zonder toonhoogten aan te geven, de zogenaamde adiastematische handschriften),

allemaal uit de invloedssfeer van Metz, vervolgens zich binnen een eeuw over heel christelijk Europa verspreiden, wel lokale vormen aannemen maar eenzelfde melodieversie behouden (een enkele uitzondering daargelaten zoals in Milaan), dan lijkt het geen twijfel dat wij hier te maken hebben met wat wij vandaag de dag aanduiden als "Gregoriaans".

Heel merkwaardig vormt ook Rome zelf tot in de 13^e eeuw een uitzondering. Het is op aandrang van de franciscanen dat paus Nikolaas III een einde aan die uitzonderingspositie maakt door de lokaal-Romeinse liturgie te vervangen en de bijbehorende (zang)boeken weg te doen. Het zijn nu de vijf antifonalia die de dans ontspringen die op het kerkmuzikale congres van het Heilige Jaar 1950 worden getoond en sindsdien de voedingsbodem vormen voor twijfels, hypothesen en ruzies onder wetenschappers over de herkomst van het Gregoriaans tot op de dag van vandaag.

Alleen al het feit dat het Gregoriaans zo'n rijke historie heeft, maakt het tot een bijzonder iets. Nog los van de melodische en muzikaal-ritmische expressie waar het Gregoriaans zo rijk aan is, waarover meer in volgende nummers.